

DRAGENDE ZEUGEN ZIJN RUSTIGER DOOR EENMAAL DAAGS VOEREN

A. van Rooy, stagiaire AHS-Den Bosch

Bij dragende zeugen in groepshuisvesting is gedurende één ronde de invloed van het aantal voerbeurten op het gedrag van de dieren onderzocht. Daarbij is ook gekeken naar het effect op het gebruik van de voerstations. Eenmaal daags voeren geeft een duidelijke afname van agressie te zien en een iets efficiënter gebruik van het voerstation.

Voerfrequentie

Het praktijkonderzoek naar groepshuisvesting van drachtige zeugen richt zich niet alleen op de huisvesting, de produktie en de gezondheid. De bedrijfsvoering krijgt ook nadrukkelijke aandacht. Een jaar geleden is op het Proefstation voor de Varkenshouderij een onderzoeksprogramma gestart om de invloed te bepalen van voertijden en voerfrequenties op het gedrag van drachtige zeugen. Uit een eerste onderzoek kwam naar voren dat het tijdstip waarop de voerstart plaatsvindt grote invloed heeft op het gedrag van de zeugen; 's nachts voeren blijkt meer rust te geven.

Een tweede onderzoek is onlangs afgesloten. Daarin werd eenmaal daags voeren vergeleken met tweemaal daags voeren. Bij tweemaal daagse voeding werd het dagrantsoen over twee voerperiodes verdeeld met een tussenpauze van tenminste 4 uur. In het andere geval konden de zeugen hun dagrantsoen in één keer opnemen. In alle gevallen werd bij ieder portie voer automatisch wat water verstrekt. De start van de voercyclus vond altijd om 21.30 uur plaats. De bezoeken aan het voerstation

zijn met behulp van de computer geregistreerd. Daarbij werd per bezoek vastgelegd: het zendernummer, het tijdstip van binnenkomst, de verblijfsduur, de (eventuele) voeropname en het resterende voertegoed. Daarnaast zijn er 24-uurs gedragswaarnemingen uitgevoerd om een beeld te krijgen van het activiteitenpatroon van de dieren en de agressieve interacties.

Resultaten eenmaal daags voeren

De zeugen namen het dagrantsoen vrijwel altijd in één keer op. Tabel 1 laat zien dat het gemiddeld aantal bezoeken met voergift afnam van 2,1 naar 1,1. De tijd dat de zeugen eten in het voerstation is een klein beetje afgenomen. De tijd dat de zeugen in het voerstation staan zonder dat ze voer krijgen (omdat ze op dat moment geen tegoed hebben) is ook een klein beetje afgenomen door één keer te voeren.

Activiteitenpatroon niet beïnvloed

Het omschakelen van 2 naar 1 voerperiode heeft geen invloed gehad op de mate waarin de zeugen actief zijn. De zeugen rustten 88 - 89% van het etmaal. De activiteit was in beide

Tabel 1: **Belangrijkste uitkomsten van het onderzoek**

	2 voer- periodes	1 voer- periode
Resultaten per zeug per etmaal		
beloonde bezoektijd (minuten)	18	17
aantal beloonde bezoeken	2,1	1,1
onbeloonde bezoektijd (minuten)	6	5
aantal onbeloonde bezoeken	6,8	6,2
ligtijd (% per etmaal)	88,3%	88,8%
wachttijd voor het voerstation	4,2%	4,0%
aantal agressieve interacties (zeug/uur)	0,30	0,19

situaties het hoogst in de eerste 8 uren na de start van de voercyclus. Overdag waren maar weinig dieren actief. De dan uitgevoerde activiteit richtte zich vooral op het voerstation waar in die periode veel onbeloonde bezoeken werden afgelegd. De bezettingstijd van het voerstation is in dit onderzoek afgenomen van 24 minuten per zeug per dag naar 22 minuten.

Onbeloonde bezoeken

De tijd dat de zeugen in het voerstation staan en geen voer ontvangen (onbeloonde bezoektijd) en het aantal onbeloonde bezoeken zijn slechts weinig afgenomen door één keer te voeren. Voor het optimaliseren van het voerstationgebruik is het een eerste vereiste om de onbeloonde bezoektijd terug te dringen. Hiervoor moeten andere oplossingen worden gezocht, zoals het afsluiten of wegdraaien van de trog voor de zeugen die geen voer meer mogen hebben of zelfs het ontzeggen van de toegang tot het voerstation als een zeug geen voertgoed meer heeft.

Minder agressief gedrag

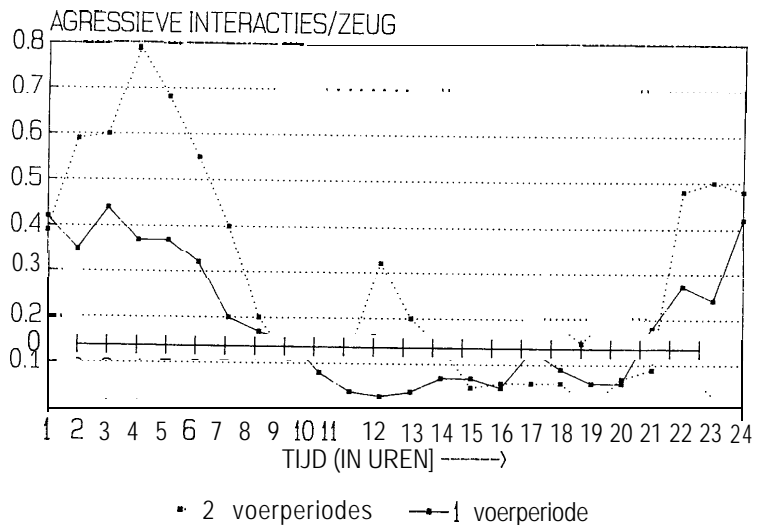
Uit het onderzoek komt duidelijk naar voren dat bij eenmaal daags voeren minder onderlinge agressie optreedt. Agressie treedt vaak op in de buurt van het voerstation. Uit figuur 1 blijkt dat het verschil in agressie vooral wordt veroorzaakt door de periode tussen 21.30 uur (begin

voercyclus) en 8.00 uur 's morgens: Het is niet te wijten aan het verschillen in aantal wachtende dieren voor het voerstation. Dit was in beide situaties vergelijkbaar. De oorzaak is waarschijnlijk dat er veel minder beloonde bezoeken worden afgelegd aan het voerstation en dus minder wisselingen van zeugen in het voerstation plaatsvinden.

Eénmaal daags voeren beter?

Uit het onderzoek komt een duidelijk voordeel naar voren voor eenmaal daags voeren, namelijk minder vechten. De tijd dat de zeugen het voerstation gebruiken is ook met 9% afgenomen. Hier staat tegenover dat de kans op het achterblijven van enig restvoer in de trog stijgt, naarmate de zeugen meer voer in één keer kunnen opnemen. Uit dit onderzoek, waar een niet-afsluitbare trog wordt gebruikt, is dit niet gebleken. Er kan dan bij eenmaal daags voeren een toename van zowel bezoekduur als het aantal onbeloonde bezoeken worden verwacht ten opzichte van tweemaal daags voeren. Dit was niet het geval. Het kan echter niet met zekerheid worden gesteld dat er geen toename van restvoer in de trog optreedt, omdat de trog niet gecontroleerd kon worden na afloop van een bezoek. Vooralsnog is dit geen belemmering om eenmaal daags te voeren. Er wordt wel aangeraden om wat water tijdens het voeren te verstrekken.

Figuur 1.

Agressieve interacties/zeug/uur bij 1 en 2 voerperiode(s).